

Er det klogt at spare på fremtidens videnarbejdere?

KUmmenar bragt i Universitetsavisen 2. december 2010. Af Ralf Hemmingsen og Thomas Bjørnholm.

Usikkerhed præger økonomien på København Universitet.

Først kom statsministerens 'danske drøm' sidste efterår. Danmark skulle have et universitet i Europas top ti. En fornuftig og relevant ambition – som selvfølgelig også kræver målrettede investeringer.

Et halvt år senere kom regeringens og Dansk Folkepartis såkaldte 'Genopretningsplan', som rammer universiteterne ret hårdt. Dengang inviterede vi videnskabsministeren til debat i festsalen, hvor vi præsenterede konsekvenserne på KU: Afskedigelse af 400 – 700 medarbejdere over de næste år og en reduktion af ph.d.-optaget med 25 procent. Ministeren beroligede os med, at det nok ikke var så slemt.

Noget kunne vi da spare ved at effektivisere administrationen, mente hun. Og så lod hun også forstå, at regeringen ville lette på låget til kassen med globaliseringsmidlerne. Sådan blev det også. Aftalen om globaliseringsmidlerne fra 29. oktober betyder, at universiteterne får 300 millioner kroner flere basismidler.

Blækket fra aftalen var næppe tørt, da der kom en ny melding i starten af november – denne gang fra finansministeren.

Staten skal spare to milliarder kroner mere end 'Genopretningsplanen' foreskriver.

En forklaring er, at der er kommet flere studerende ind på universiteterne, end regeringen havde regnet med. Det virker som den omvendte verden, når universiteterne bliver straffet for at gøre netop dét, politikerne ønsker – nemlig at uddanne flere.

I skrivende stund har KU endnu ikke modtaget konkrete oplysninger fra ministeriet om, hvor meget og hvorhenne de nye besparelser vil ramme. KU's bestyrelse har truffet den principbeslutning at holde fast i den plan for budgettet for 2011, som allerede er lagt. Dermed vil vi absorbere de værste stød, som Finansministeriets ekstra-regning ellers ville give i 2011.

Alligevel går vi en hård vinter i møde. Flere fakulteter og institutter planlægger at spare for at få budgettet til at gå op. Det betyder, at KU kommer til at miste medarbejdere. Og det betyder, at stemningen vil blive påvirket flere steder.

Ledelsen på fakulteter og institutter vil arbejde sammen med tillidsfolkene på at gøre processen så lidt belastende som muligt for den enkelte.

Vi kan godt forstå behovet for at spare i en krisetid. Hospitaler, skoler og børnehaver skal jo også spare. Men det står også klart, at universiteterne skal spare ganske meget.

Er det klogt at spare på fremtidens videnarbejdere, når ungdomsårgangene vokser i de kommende år? Det mindsker chancen for at realisere statsministerens danske drøm. Og det svækker vores forskning, vores uddannelser og Danmarks konkurrenceevne.

Grundlæggende er det nødvendigt at forstå: Forskning og erkendelse er langsigtede processer. Derfor behøver universiteterne også langsigtet og stabil finansiering.

Det tager fem år at uddanne en kandidat. Det tager otte år at uddanne en forsker. Og det tager mindst ti år at opbygge et stærkt forskningsmiljø. Men det tager ikke mange måneder med økonomisk zik-zak kurs at skabe usikkerhed om næste års budget.